

Iz Cerkve

Ko Evropa odpada, Afrika vstaja

V osrčju Afrike ob velikih afriških jezerih stoji dežela Urundkvanda. Ta zadnja ima kralja, ki je katoličan. Se pred 50 leti so bili tam sami pogani. Danes je poleg kralja že velik del dežele krščanski. To je hotel kralj tudi na zunaj pokazati. Zato so sklenili, da bodo deželo Urundi posvetili Kristusu Kralju, kar so izvršili lani na praznik Kristusa Kralja. Kralj Karel Mutara Rudahigwa je osebno izvršil posvečanje v prisotnosti domačega škofa, zastopnika belgijske države ter velikega števila državnih odličnikov in brez števila ljudstva. Narodne veselice so ob tej priliki trajale tri dni.

Dva tisoč duhovnikov je umrlo v Dachau

Izdelali so končne statistike o duhovnikih, ki so umrli v taborišču smrti v Dachau. Ugotovili so, da je njihovo število okrog dva tisoč. Največ je med njimi Poljakov, potem Nemcev, Francozov itd.

Američanka govori o svojem spreobrnjenju

Ameriška pisateljica in časnikarka Klara Boothe Luce je napisala v amerškem časopisu »McCall« članek o svojem spreobrnjenju v katoliško vero. Ko je lani prestopila v katolicizem, je ta njej korak zbudil veliko zanimanja in spogledovanja v Ameriki, kajti miss Boothe je bila ena izmed maloštevilnih žensk v amerškem parlamentu. V omenjenem članku pravi, da se je spreobrnila predvsem zato, ker je opazila, da se njeno versko prepričanje ujema s katoliškim. Vendar prizna, da je nanjo vplival jezuit P. E. Wiatrak iz Cincinnati s svojo molitvijo in s pismi. Prav tako je odločilno vplivalo na ameriško časnikarko mučno iskanje jasnega odgovora na veliko vprašanje o življenju in smrti. Uvidela je, da ji vsa moderna racionalistična vzgoja ne more dati na to vprašanje zadovoljivega odgovora.

Francoski katoliški delavci

Eden od voditeljev francoskih katol. delavcev Guy Raellet je dal v Ameriki sledečo izjavo: »Od treh milijonov in pol mladih francoskih delavcev jih je okrog 400.000 članov »Katoliške delavske mladine (Joc)«; toda njihov pomen presega njihovo število. Gibanje mladih katol. delavcev je v resnici edino, ki ima globok in širok vpliv na francosko mladino. Komunisti se čudijo moči in privlačnosti žosizma.«

Tako je: kjer je svoboda, se tudi katol. delavsko gibanje uveljavlja z močjo svojih idej in podjetnostjo članov in voditeljev. Kjer pa je svoboda samo za pritrjevanje državni ideologiji, tam tudi katol. delavskega gibanja ni. Toda kljub temu je potrebno, da se tudi v takih državah očuva katol. socialna misel; za sedaj pod pepelom, dokler ne pride dan, ko bo smela stopiti na plan in prosto tekmovali s komunistično in socialistično. Naša moč je v nepremagljivi ideji, naših nasprotnikov moč pa je v grobem nasilju, ki se prej ali slej nujno samo sebe uniči.

Hlapec Ferjan

Govoril je s krepkim glasom:

»Prečastiti gospod novomašnik, spoštovani in ljubi gostje! Imeti hočem govor zase in za druge hlapce in dekle, ki smo skupaj pri Bregarjevih, ker smemo biti tudi mi pri novi maši in celo tukaj pri prvi mizi. Jaz sem pač samo hlapec, nisem izobražen in niman veliko v glavi — toda jezik imam in govori se vedno z jezikom in ne z močmi. Najprej in predvsem se obračam na novomašnika. Gospod Stanko je napravil danes nam in vsej družini veliko veselje in čast; in tega mu ne bomo svoj živi dan nikdar pozabili. Želimo mu vse dobro, da ostane vedno zdrav in čvrst ter dober, kot je bil že doslej, in da postane kmalu dekan ali celo

Cerkev iz soli

V mestu Wielicka na Poljskem so znani rudniki kamene soli. V teh rudnikih so naredili cerkev v čast sv. Antonu, ki je vsa iz soli. Stene so vsekane v sol, oltar je iz soli, križ, svečniki in vsa druga oprava tudi.

Iz soli so kipi sv. Antona in ostalih svetnikov. Cerkev sama je 200 metrov pod zemljo. K njej vodijo stopnice vsekane v sol. Ker je sol prosojna, se v razsvetljeni cerkvi vse čudovito lepo sveti v zelenkasti luči.

Okno v svet

DIPLOMATSKI STIKI med Italijo in Jugoslavijo bodo v kratkem upostavljena. Za jugoslovanskega ministra v Rimu bo imenovan Mladen Iveković, za katerega je Italija že dala svoje privoljenje.

NIČ ŽITA. Ameriški odpravnik poslov v Beogradu je obvestil jugoslovansko vlado, da je ameriška vlada odbila jugoslovansko prošnjo za 100.000 ton žita.

V ITALIJANSKI SKUPŠČINI se že več dni nadaljuje razprava o načrtu nove ustave. Skoraj 500 govornikov se bo vrstilo na govorniškem odru. Večasih je v skupščini zelo živahno.

Z MOSKOVSKE KONFEREN-

CE. Razgovori med štirimi velikimi in njihovimi namestniki se nadaljujejo. Dosedaj niso prinesli še nobenega uspeha. Navadno zavzamejo obliko dvoboja med sovjeti in zapadno demokracijo. Francija igra svojo staro posredovalno vlogo. V tem oziru je zanimivo, da je bil Bidault prvi sprejet pri Stalinu. Najvažnejša vprašanja, ki so prišla dosedaj na dnevni red, so: vprašanje razorožitve Nemčije (Molotov očita zapadnim, da vzdržujejo v Nemčiji še vedno jugoslovansko monarhično vojsko, kar drugi zanikajo), vprašanje epuracije (Molotov: v britanskem in amerškem področju so ostali stari nacisti na važnih mestih; Marshall: na sovjetskem področju so mnogi usli kazni; s tem, da so se vpisali v enotno socialistično stranko), vprašanje demokratizacije Nemčije, vprašanje vojnih beguncev in uničenja vojnih industrij, bodoče gospodarski ustroj Nemčije. Molotov je povabil ostale, naj bi se sestali na neuradno razgovore o Kitajski. Marshall je odbil, češ da se niti neuradno ne bo razgovarjal o kitajskem vprašanju. Konferenca je prešla tudi italijansko noto, v kateri prosi italijanska vlada, da bi jo zaslišali o nemškem vprašanju, pri katerem je tudi Italija prizadeta, zlasti z gospodarskega stališča.

ODMEVI TRUMANOVEGA GOVORA. Trumanov govor pred ameriškim kongresom je učinkoval v svetu kot atomska bomba. V amerških in britanskih krogih je bil sprejet zelo ugodno, če izvzamemo seve komunistično časopisje, ki govor silovito napada; češ da je izraz one napadane in imperialistične ameriške politike, ki si hoče »z dolarsko diplomacijo« osvojiti Evropo. V Grčiji in Turčiji so govor sprejeli z velikim zadoščenjem; kajpada zlasti oni del, ki govori o nujnosti podpore tema dvema državama. V Moskvi je povzročil pravo zaprepasčenje in bo najbrže zelo močno vplival na potek konference.

CHURCHILL KRITIZIRA. V

spodnji zbornici je imel Churchill kot vodja opozicije velik govor, v katerem je silovito napadel vlado in njeno politiko, notranjo in zunanjo. *Labouristični vladi je očital, da zapostavlja državo in narod in skrbi le za stranko.* Vlada se bavi z vprašanjem nacionalizacije podjetij, je dejal, mesto da bi skrbeli za svojo prvo nalogo, ki je nacionalizirati samo sebe in postaviti na prvo mesto narodne koristi. Churchill je na koncu predlagal nezaupnico vladi, ki je bila seve odbita.

UPOR NA FORMOZI. Otok Formoza je spadal do l. 1895. pod Kitajsko. Takrat si ga je osvojila Japonska in ga obdržala do svojega poraza v sedajni vojni. Otok se je sedaj spet vrnil h Kitajski, ki je takoj upostavila svojo oblast. Pred nedavnim pa je na Formozi izbruhnil hud upor proti kitajskim ablastem, tako da je bila kitajska vlada prisiljena poslati na otok zelo močno vojaška ojačenja. Generalisim Čang Kaj Šek pripisuje netenje upora preostalim Japoncem in domačim komunistom.

VOLITVE V IRAKU. V Bagdadu so objavili izide zadnjih volitev, ki izkazujejo veliko zmago vladne stranke.

MED ČESKOSLOVASKO IN AVSTRIJO je bil podpisan sporazum o popravni meji med obema državama.

NEMIRNI PARAGUAY. V južnoameriški republiki Paraguay je izbruhnil vojaški upor proti vladi. Vodja upora je izjavil, da hoče vreči vlado in upostaviti demokratični režim, ki bo temeljil na svobodnih volitvah.

SLABO VREME TUDI DRUGOD. Iz Velike Britanije poročajo o strahovitih malivih in poplavih rek. Temza je zelo narastla in na mnogih krajih udarila čez bregove. Shakespearjevo rojstno mesto Stratford je pod vodo. Promet je tu pa tam ustavljen radi dežja in snega. Slabo vreme razsaja tudi na Danskem in v Belgiji.

NE MOREJO SE ZEDINITI! Tržaški guverner bi moral biti že davno imenovan, pa se pri Varnostnem svetu ne morejo zediniti. Britanska delegacija je predlagala, naj pustijo izbero kar »štirim velikim« v Moskvi. Potem bomo šele čakali!

MUSSOLINIJEVO ZLATO. V Milanu se vrši že več časa preizkava, ki naj bi pojasnila skrivnost Mussolinijeve ustrelitve in izginotja njegovega zaklada. Komunistični partiji je ta preiskava baje zelo nerodna, saj se šušlja, da je dučevec zaklad izginil v njenih žepih. Te dni so v Milanu »neznanci« ustrelili urednika lista »Meridiano d'Italia« Franca de Agazio. Pravijo, da je mož preveč vedel o zadevi Mussolinijevega zlata, zato je moral — umolkneti.

HAROLD STASSEN, ameriški državnik, republikanski kandidat na bodočih predsedniških volitvah v ZDA, je obiskal Beograd in bil sprejet pri maršalu Titu.

KONČANA VLADNA KRIZA. Belgijskemu ministru Spaaku se je posrečilo, da je sestavil novo vlado, ki jo tvorijo večinoma socialisti in krščanski demokratje. Poleg predsedništva je Spaak ohranil tudi zunanje ministristvo,

DOMAČE NOVICE

Zadeva milostne podobe svetogorske Matere božje

Kapitelj stolne cerkve v Gorici sporoča:
Kazširile so se neresnične in vprav obrekljive vesti proti našemu knezondaskofu monsinjorju Karlu Margotti-ju zaradi prenosa milostne podobe svetogorske Matere božje v stolnico.
Stolni kapitelj smatra za potrebno, da pouči ljudstvo o resničnem stanju te zadeve.

Dejstvo je sledeče:
Patri frančškan, varuhi svetogorskega svetišča, so z dopisom z dne 8. II. 1947 naprosili stolni kapitelj, da bi vzel v varstvo čudodelno podobo Matere božje s Sv. gore, obvezujoč se, da jo bo vrnil zakonitima lastnikom na Sv. gori in na Kostanjevici, kakor hitro bo zadovoljivo urejen verski položaj (sistemata la situazione religiosa in senso favorevole) in bi to vrnitev zahtevali redovniki, ki jih bo določil Red manjših bratov za lastnike omenjenih svetišč.
Dne 9. II. sta čč. patra Viljem Endrizzi, rektor na Sv. gori, in Kamil Paris, gvardijan samostana na Kostanjevici, izročila milostno podobo v varstvo stolnemu kapittlju. Ta jo je izpostavil javnemu češčenju v stolnici, kjer bo ostala, dokler je ne bodo zahtevali zakoniti lastniki.

V Gorici dne 23. III. 1947.
Msgr. dr. Ivan Tarlao
dekan stolnega kapitlja

Mejnike zabijajo

V deželi so se prikazali ljudje — pravijo jim razmejivna komisija —, ki hodijo iz kraja v kraj po Brdih, okrog Gorice in po vzhodnem Krasu. Nekaj merijo, se vsako toliko med seboj sprickajo in nato zabijejo v zemljo kolček. Na kolčkih je tablica: na eni strani stoji napis FLRJ, na drugi Italija. Pravijo, da bo ob kolčkih tekla nova državna meja med obema sosednjima državama. Naši ljudje gledajo s čudnim obrazom na to čudno komisijo, ki jim reže bradje na dvoje, vrnograde vsaksebi, ki pušča na eni strani hišo, na drugi polje, ki seka ceste, travnike, gozdove tako kakor da bi šlo za otroško igro. Kar ne morejo razumeti, da gre za res, da gre za resnično državno mejo, ki bo pomenila železni zastor. Ko jim skušajo to dopovedati, jim zavre kri, pa se mašujejo nad kolčiči in jih mečejo v potoke, na ogenj ali celo na gnoj. V Brdih so mejnike poruli in jih zabili ob Idrijci. Najhuje se je pa zgodilo pri Venkovem v Brdih, kjer so razjarjeni ljudje komisijo celo napadli, da je morala priti na pomoč civilna policija. Ko se je komisija vračala zvečer v Gorico, se nanjo iz zasede tudi streljali.

Resnica je pa vendarle, da mejnike zabijajo in že jutri bo morda stala tam pregraja, ki ji porečejo državna meja. Primorsko ljudstvo se vsak dan bolj zaveda, da pomeni to njegovo gospodarsko smrt. Tudi odgovorne oblasti se tega dobro zavedajo, vendar skušajo ljudstvo tolažiti, češ da novi mejniki ne bodo za dolgo! Potrpiamo šo to, kakor smo potrpli vse do sedaj, da le pride svoboda! Mi pa vemo, da tisti, ki so že v svobodi, kolnejo vsak

dian bolj: Ali je ne bo še konec! Vemo pa tudi, da je toliminski grof rekel svojemu oskrbniku: »Dokler Tolminci kolnejo, je še dobro; lu do bo, kadar bodo začeli moliti.« Zato bo pač Primorska morala pogjesti kašo, kakor so ji jo drugi skuhal in je malce tudi sama pri tem pomagala.

Občni zbor »Slovenskega sirotišča«

bo dne 10. aprila t. l. ob 10. uri pr. podpisanim. Dnevni red:
1. Poročilo o staaju sirotišča.
2. Volitev rednega upravnega odbora v smislu dopisa predsedništva goriškega področja A.
3. Razprava o sirotišču.
Dr. Anaraj Pavlica

Ordinacije v goriški stolnici

V soboto 22. III. je podelil prevz. gospod nadškofo goriški več bogoslovcem nižje in višje redove. Mašniško posvečenje je prejel frančškan P. Mavricij Supan, ki bo imel slovesno novo mašo na Kostanjevici na praznik Marijinega oznanjenja — 25. III.
Vsem posvečencem, zlasti pa novomašniku želimo preiskreno, da bi s prejetimi milostmi vedno sodelovali in obrodili trajne sadove v kraljestvu božjem!

VRTOJBA

Na tiho nedejjo je prišel k nam novi župnik g. Bernardin Godnič. Prišel je iz Gradnega v Brdih, kjer smo slišali, da so se dobri verniki zelo težko poslavljali od njega. Pri nas smo dobrega župnika zelo potrebovali, ker versko življenje pri nas ni razveseljivo. Zato voščimo g. župniku, da bi Vrtojbo s pomočjo Srca Jezusovega dvignil na tako versko višino, da se bo tudi na tem polju odlikovala. Če mu nismo pripravili takega sprejema, kakor bi ga zaslužil, so pač bile kriva razmere v naši in naj nam zato tega ne zameri.

Razprava proti morilkim

Pred zavezniškim vojaškim sodiščem v Trstu se je 19. t. m. začela sodna razprava proti Mariji Paquinelli, ki je 10. 2. t. l. v Pulju ustrelila angleškega generala De Wintona. Morilka je priznala, da je kriva in je v dveurnem govoru razložila nagibe svojega zločina: umorila je zavezniškega častnika v znamenje protesta proti mirovni pogodbi, ki jo smatra za krivično napram Italiji. Razprava se nadaljuje. Med občinstvom se dobe ljudje, ki morilko obudujejo.
Na poti propadanja krščanske morale smo prišli že prav daleč. Ali je še kak zločin na svetu, ki bi ga moderni ljudje ne mogli zagovarjati in celo proslavljati kot junastvo?

Darovi

N. N. iz Gorice 100; iz cone B v zadoščenje Materi božji za surove žalitve, ki s petjem blatio njeno božje materinstvo — in za spreobrnjenje teh nesrečnežev 500; da bi fatimska mati božja izprosila tudi nam pravo svobodo in mir, 40; bralci iz Deskel 500; predno mi natakajejo nagobčnik 200, iz Vrtojbe 100; N. N. iz Ribemberka 100; s Krasa 200; preplačila iz Kobarida 100; Dol. Cerovo v čast sv. Jožefa 1200.
Bog povrni!

Odgovorni urednik
msgr. ALOJZIJ NOVAK
Tisk. G. Iucchi - Gorica
Tiskano z dovoljenjem A. I. S.

škof, če je božja volja — razumen je dovolj za to. — In ker je napravil veselje nam, hočemo tudi mi napraviti veselje njemu. Mi vsi Bregarjevi posli smo od svojih prihrankov nekaj zložili in smo gospodu Stankotu kupili novomašniški dar. Če ga sprejme, nas bo veselilo. To je samo v dokaz, da ga imamo radi.«
Ferjan je dregnul Jerico z noge, ta je pa nesla, rdeča kot velikonočni pirh, v belem prtiju zaviti križ k novomašniku, se pred njim nerodno priklonila, tako da se je pri tem kmalu spotaknila ob stol. Položila je darilo urno na mizo in se vrnila vsa žareča v obraz na svoje mesto; Ferjan pa je nadaljeval:
»Da je postal gospod Stanko duhovnik in kot tak božji namestnik, za to se ima povsem zahvaliti svojemu očetu Bregarju — seveda tudi našemu ljubemu Bogu — za njim

pa popolnoma svojemu očetu! — Kakršna njiva, tak je strok, kakršen oče; tak je otrok. In ker je bilo danes že toliko petja, zapoje lahko tudi gospod Stanko še eno pesem in ta se glasi: »Moj oče je prvi možak poštonjak, to vidi lahko na otrocih vsak.« — Bregar je povsed možak na svojem mestu in poštonjak od nog do glave. Na svoje gleda od največjega do najmanjšega: »Evangeljski stotnik ni mogel skrbeti za svojega hlapca bolje kot Bregar za nas, za telo in dušo, v dneh zdravja in boleznih, pri delu in pri jelu, pri denarju in obteki. In danes smo tu na novi maši in celo pri prvi mizi med duhovnimi gospodi kot nedolžni otroci pri nebeški svatovski mizi, ki kar ne vedo, kako so prišli do tega. Tako smo tudi mi tukaj. Danes je tako lepo in imenitno, da se mi vedno dozdeva, da še v nebesih ne more biti lepše in

imenitnejše. In mi posli niti ne razumemo, kako smo prišli sem. Toda Bregar je rekel, da spadamo k družini in da moramo biti zato tudi mi na novi maši. Če je temu tako, potem spada tudi gospod Stanko malo k nam in pripada del novomašniške časti tudi nam. Že prej smo se med sabo pomenkovali in vsi čutimo tako: če bi imel naš lastni brat danes novo mašo, bi ne imeli večjega veselja, kot ga imamo tako. In za vse to se imamo zahvaliti Bregarjevemu očetu. Toda tudi matere Marijane ne smem pozabiti. O njej pa sploh ni, da bi goveril, ona je sama dobrota in usmiljenost, pomoč in tolažba za vse ljudi. Manjkajo ji samo še perutnice za angela varuha. — Rečem samo toliko, da če bi bili povsod tako dobri gospodarji kot pri Bregarjevih, potem bi bili tudi povsod dobri posli — to se lahko uvidi — in potem bi si tudi ne bilo

treba o svečnici s culico v roki prebirati službe. In sedaj je mojega govora konec. Bog živi celo Bregarjevo hišo z nami posli vred. In Bog živi otroke, predvsem gospoda novomašnika, in posebno naj Bog živi hišno mater in očeta Bregarja. Živio!«
»Živio! — živio! — živio!« so pritrjevali navdušeno vsi gostje.
In vsi so prišli zdaj k Ferjanu, da so si trčili s kupico, od vseh strani so ga odobraval in hvalili. In tu je Ferjanu skoraj malo zrastel greben, obračal se je na petan in se je zdel samemu sebi kot imeniten govornik.
V radosti in sreči je potekalo in se končalo novomašniško slavlje in Bregarjevi posli so si rekli na poti domov, da niso še imeli v vsem svojem življenju tako lepega dne in da ga pač tudi nikdar več ne bodo doživeli.
(Nadaljevanje)